

Talinnas etendub enam kui viietunnine ooper

JOOSEP MARTINSON

Kui üle maailma kokku kut-
situd «Parsifali» ooperi-
trupp esimest korda Koplisse
Noblessneri valukotta jõudis,
pidi suurem osa neist kann-
pealt ringi pöörama, tahtsid
koju. Ülejäänud olid lihtsalt
šokis – sellises paigas oli ise-
gi raske ette kujutada, et
Richard Wagneri suurooper
etenduda võiks. Ent nad jäid.

Vanas valukojas on praegugi veel
seintel Mendelejevi tabel. Puidust
põrandad, mis on näinud nii
ääsikuumust kui higiste meeste
lõhna, on endasse imanud niisu-
guse portsjoni metallilõhna, et
paari hingamisega on kopsulõõ-
rid kui puhastustele läbi käinud.
Eile enne peaproovi kinnitas aga
lavastaja sakslanna Nicola Raab,
et õnnestunumat esinemiskohta
on raske leida, sinna võib luua lau-
sa ulmelise atmosfääri.

Wagnerit lausa vihanud Clau-
de Debussy on öelnud, et «Parsi-
fal» on kauneim helide monu-
ment, mis eales muusika auks
püstitatud. Nüüd, esimest korda
on see monument püsti ka Tallin-
nas. Eestis üldse.

«Parsifali» muusikaline juht ja
dirigent Arvo Volmer on üks vä-
heseid etenduses kaasa tegevaid
eestlasi. Tema arvates näitab
Wagner just viimases ooperis oma
tõelist ooperikirjutaja profesio-
naalsust ja ta mõistab oivaliselt
ka näitlejate füüsilisi kannatusi.
«Puhast muusikat on neli ja pool
tundi. Lavastajal ei ole siin mida-

KUULSUSTE PARAAD: Monumendina seisab paremal Saksamaa üks
võimsamaid basse Manfred Hemm, kellel seekord on täita Gurne-
manzi roll. Seda osa on ta mänginud kümneid kordi üle maailma.

gi lisada ega maha võtta. Et oope-
ril on kolm vaatust ja ka kaks eri-
nevat maailma, ei ole esimese ja
kolmanda vaatuse tegelased teis-
es üldse osalised. Ka peategela-
ne Parsifal ise ei tule lavale enne,
kui alles teises vaatuses.

Kas nii pikk orkestri ees ole-
mine väsitav pole? «Eks sama kü-
simuse esitasin ka endale,» tun-
nistab Volmer. «Ei ole! Väsitavad
olid vaid eelmise nädala proovi-
päevad kahe koosseisuga, kui ei
saanud mitu päeva juttu puldist
maha 12 tundi järjest. Pärast esi-
mest peaproovi oli aga nii värsket
tunnet, et ihus oli meeletu tahtmi-
ne midagi teha. Emotsioonid olid
tõesti püsti!»

Kõige suurem koormus saab
olema muidugi orkestrantidel,
kes peavad suurteose täismahus
esitama seitsme päeva jooksul
kuus korda – neli etendust ja kaks
peaproovi. «Keelpillimängijate
poognakäe lihasgrupid pannak-
se ülitõsisele proovile – nendele
pannakse kindlasti kõige suurem
koormus. Puhkpilliorkestrandid
võivad väga vabalt saada mingeid
huulelihase kahjustusi. Vaskpil-
lidel on kindlasti raske – tohtu
võimsate episoodide kõrval on
vaja mängida ka ülivaikset *pia-
no*. Aga keegi ei nurise, sest lõ-
pu tajumine on energeetiliselt
niivõrd võimas,» räägib Volmer.
URMAS VAHE